

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان

وضعیت خانواده و زنان در جمهوری

قزاقستان

نورسلطان

تیر، ۱۴۰۱

فهرست مطالب

عناوین	صفحه
آخرین تحولات در سیاست خانواده جمهوری قزاقستان.....	۳
نقش زنان در جامعه قزاقستان.....	۵
سازمان های مردم نهاد قزاقستان در حوزه زنان.....	۸
- انجمن زنان بازرگان قزاقستان.....	۸
- شورای مادران مجمع مردم قزاقستان.....	۹
- سازمان غیردولتی "اتحادیه زنان اندیشه ورز".....	۱۰
- "سازمان ملل متحد- شعبه زنان قزاقستان".....	۱۱
- "انجمن بین المللی اکولوژیکی زنان شرق".....	۱۲
نقش زنان در سیاست قزاقستان.....	۱۲
ایده ملی زنان قزاقستان در سیاست.....	۱۴
تعداد زنان نماینده پارلمان در قزاقستان.....	۱۶
چرا زنان در اداره کشور سهم ناچیزی دارند؟.....	۱۷
رویداد های مناسبی در زمینه خانواده و زنان.....	۲۰

آخرین تحولات در سیاست خانواده جمهوری قزاقستان

سیاست خانواده در جمهوری قزاقستان مولفه مهمی از سیاست اجتماعی دولت است. رئیس جمهور قزاقستان بر اساس دستورات به شماره ۸۵۳ مورخ ۱ آوریل ۲۰۲۲ و شماره ۳۸۴ مورخ ۶ دسامبر سال ۲۰۱۶ " نظریه خانواده و سیاست جنسیتی در قزاقستان را تا سال ۲۰۳۰" اصلاح نمود.

به منظور تقویت نهاد خانواده و حمایت همه جانبه از خانواده ها، مراکزى برای حمایت از خانواده، رفع اختلافات خانوادگی و اسكان موقت زنان دارای فرزند ایجاد می گردد.

«نقشه خانواده دیجیتالی» ایجاد و پیاده سازی خواهد شد که امکان شناسایی سریع و کمک به خانواده ها را در شرایط سخت فراهم می کند.

برنامه ریزی می شود قانون کار را بهبود بخشد که با در نظر گرفتن جنبه جنسیتی، حق والدین مجرد را در قالب فعالیت از راه دور و کاهش اشتغال تعریف می کند.

برای گسترش ظرفیت های اقتصادی زنان، افتتاح ۱۵ مرکز توسعه کارآفرینی زنان، آموزش مهارت های مورد تقاضا در بازار کار به زنان ساکن در مناطق روستایی و زنان آسیب پذیر و همچنین تهیه نقشه نیازسنجی جنسیتی برنامه ریزی شده است.

برنامه اقدام برای اجرای نظریه سیاست خانواده و جنسیتی در جمهوری قزاقستان تا سال ۲۰۳۰ شامل شاخص ها و استراتژی های هدف این نظریه است.

اقدامات برنامه ریزی شده با هدف تقویت و حمایت از نهاد خانواده، بهداشت باروری، پیشگیری از خشونت خانگی علیه کودکان و زنان، تضمین اشتغال برابر برای مردان و زنان و ارتقای آموزش جنسیتی است.

تحت ریاست جمهوری قزاقستان، کمیسیون ملی امور زنان و خانواده و سیاست جمعیتی و در مناطق - نهادهای مشورتی مربوطه فعالیت می کنند.

در وزارت اطلاعات و توسعه اجتماعی جمهوری قزاقستان کمیته امور جوانان و خانواده ایجاد شد.

از سال ۲۰۱۳، دومین یکشنبه ماه سپتامبر، قزاقستان روز خانواده را جشن می گیرد. از سال ۲۰۱۴ مسابقه ملی سالانه "مریلى اوتباسى" (خانواده خوب) با هدف احیای ارزش های اخلاقی و ترویج نمونه مثبت خانواده و ازدواج (زندگی زناشویی) و ارتقای جایگاه خانواده برگزار می شود. در طول سال ها، بیش از ۱۸ هزار خانواده از تمام مناطق قزاقستان در این مسابقه شرکت نموده اند.

در سراسر قزاقستان ۳۶ مرکز بحران وجود دارد (از این تعداد ۳۱ مرکز دارای محل نگهداری شبانه روزی می باشد). در سال ۲۰۰۶ تنها ۲۴ مرکز در ۱۰ منطقه وجود داشت که میزان تضمینی خدمات اجتماعی ویژه را به قربانیان خشونت خانگی ارائه می کردند.

در ۳۱ مرکز حمایت خانواده با عناوین "خانواده"، "خانواده شاد" و غیره فعالیت می کنند. این مراکز به هر خانواده در شرایط سخت کمک های روانی، اجتماعی، حقوقی و غیره لازم را ارائه می دهند و از رشد خانواده حمایت همه جانبه می کنند.

در سال ۲۰۲۲، پروژه های زیر در زمینه سیاست خانواده تحت کمک مالی نهادهای غیر دولتی ها اجرا می شود:

- نهادینه سازی اقدامات برای تحکیم ارزش های خانوادگی در بین جوانان؛

- تشکیل مراکز حمایت منابع خانواده در دادگاه امور خانوادگی "خانواده خوشبخت"؛

- حمایت اجتماعی و روانی برای خانواده های دارای فرزند معلول؛

- سازماندهی و برگزاری کمپین «رویاها برآورده می شوند»؛

- سواد مالی از خانواده شروع می شود؛

- نقشه نیازها و الزامات جنسیتی: نفوذ قومی، منطقه ای و طبقاتی؛

- تهیه و اجرای مجموعه ای از اقدامات برای حمایت از خانواده های دارای فرزند در شرایط دشوار زندگی؛

- شکل دهی ارزش های خانوادگی قوی در میان جوانان.

ضمناً، در چارچوب سفارش دولتی، مرکز تحقیقات نهاد خانواده "موسسه توسعه اجتماعی قزاقستان" تعدادی از اقدامات را برای ارائه حمایت علمی و روش شناختی در زمینه سیاست خانواده انجام می دهد:

۱. گزارش ملی "خانواده های قزاقستانی - ۲۰۲۲"؛

۲. تحقیق اجتماعی "ازدواج مدنی (civil marriage) به عنوان مدل / شکل روابط خانوادگی و زناشویی در قزاقستان"؛

۳. تحقیق اجتماعی "سیاست جنسیتی در جامعه مدرن قزاقستان"؛

۴. تحقیق اجتماعی «ادغام اجتماعی و سازگاری کودکان بی سرپرست با جامعه».

شاخص های کلیدی در حوزه سیاست خانواده

بر اساس سرشماری کشوری سال ۲۰۰۹ تعداد خانوارهای کشور ۴,۰۲۲,۳۸۸ بود از جمله خانوارهای شهری - ۲,۲۳۳,۴۹۶ و خانوار روستایی - ۱,۷۸۸,۸۹۲ خانوار بوده است. در سال ۱۹۹۹ تعداد کل خانوارها ۳,۵۳۲,۱۶۷ با احتساب خانوارهای شهری - ۲,۱۵۸,۹۷۲ خانوار روستایی - ۱,۳۷۳,۱۹۵ بوده است.

طبق آمار اداره ملی آمار آژانس برنامه ریزی استراتژیک و اصلاحات جمهوری قزاقستان، تعداد ازدواج های ثبت شده در سال ۲۰۲۱ بالغ بر ۱۴۰,۲۵۶ واحد (در سال ۲۰۲۰ - ۱۲۸,۸۳۹) بوده است.

تعداد طلاق های ثبت شده تا سال ۲۰۲۱ میلادی، ۴۸,۲۳۹ واحد است (در سال ۲۰۲۰ میلادی ۴۸,۰۰۲ بوده است).

کاهش در سهم ازدواج های منجر به طلاق در تعداد ازدواج های ثبت شده مشاهده می شود (در سال ۲۰۲۱ - ۳۴,۴٪، در سال ۲۰۲۰ - ۳۷,۲٪).

بیشترین آمار طلاق در آلماتی (۵۲۸۱)، منطقه آلماتی (۵۰۷۵)، منطقه کاراگاندا (۴۷۱۷) و نورسلطان (۴۲۹۶) است.

بر اساس گزارش ملی "خانواده های قزاقستانی - ۲۰۲۰"، موارد خشونت خانگی (۴۳,۲٪)، اعتیاد به الکل، اعتیاد به مواد مخدر (۳۹,۷٪)، خیانت همسران (۳۵,۸٪)، به گفته قزاقستانی ها ممکن است دلیل موجه طلاق باشد.

بر اساس گزارش کمیته آمارهای حقوقی و ثبت های ویژه دادستانی کل جمهوری قزاقستان، در سال ۲۰۲۱، ۱۰۴۷ جرم خانگی (در سال ۲۰۲۰ میلادی - ۱۰۷۲) و ۵۰۲ (در سال ۲۰۲۰ - ۴۴۳) جنایت علیه خانواده و افراد زیر سن قانونی انجام شده است.

بیشترین میزان خشونت خانگی در قزاقستان شرقی، آلماتی و کاراگاندا و کمترین میزان در مناطق آتیراو، قزل اوردا و مانگیستاو مشاهده شده است.

<https://www.gov.kz/memleket/entities/fam/activities/1956?lang=kk>

نقش زنان در جامعه قزاقستان

در قزاقستان، مانند بسیاری از کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق، پدرسالاری نوین (Neopatriarchy) شکوفا شد.

در جامعه قزاقستان مفهوم "جنسیت" نسبت به ایالات متحده آمریکا و کشورهای اروپایی، هنوز در مرحله تشکیل و بازتاب قرار دارد. گرچه مسئله برابری جنسیتی، جنسیت و تبعیض در رسانه های جمعی و گفتگوهای خصوصی به طور مداوم ذکر می شود. در قزاقستان، مانند بسیاری از کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق، پدرسالاری نوین (Neopatriarchy) شکوفا شد - زنان را دیگر مثل گذشته برای ازدواج نمی دزدند، حداقل

می توان گفت آشکارا این کار را انجام نمی دهند، چون دزدیدن زنان و دختران جرم جنایی محسوب می شود. زنان می توانند کار کنند، در زندگی عمومی مشارکت کنند، رای بدهند، انتخاب های خود را در مورد ازدواج کنترل کنند. آنها بین خانه داری و کارهای بیرون حق انتخاب دارند. با این حال در جامعه سیستم پدرسالاری از بین نرفته است. تبعیض در همه سطوح رشد و ریشه یافته: در سیاست، در خانه، در محل کار، در خیابان.

خسونت جنسی و خانگی، نابرابری اقتصادی، مشکلات اصلی پدرسالاری نوین در قزاقستان زنان حقوق کمتر نسبت به مردان دریافت می کنند و مشاغل با درآمد و مزایای بالا بیشتر در اختیار مردان است و زنان به ندرت در مشاغل خوب مشغول به کار هستند. بیشتر وظایف خانواده برعهده زنان است و کارهای مانند مراقبت از کودکان جزو وظایف اصلی زنان به شمار می آید. (مردان صرفاً به آنها کمک می کنند). در جامعه، سنت های پدرسالارانه هنوز هم قوی است.

در آخرین پژوهشی که «گروه زنان خلاق و مبتکر» انجام داده اند، نشان می دهد قانون برابری جنسیتی در کشور کم و مبهم است. این خبر سبب موجی از بحث با هشتگ «من می توانم» در اینترنت و شبکه های مجازی شده است. در آن افراد سرشناس و دختران عادی جداگانه پیشنهاد های خود را در باره بهبود وضعیت زنان در زمینه های مختلف جامعه با دیگران به اشتراک گذاشته اند. برند «KOTEX» از ابتکار اجتماعی حمایت کرده و پروژه خود را تحت عنوان و شعار «هر روز به جلو»، جهت حمایت از تلاش زنان به توسعه و تحقق خود آغاز کرد.

جمعیت قزاقستان: ۱۹ میلیون نفر

زنان: ۱۰,۲ میلیون (۵۳ درصد) مردان: ۸,۸ میلیون (۴۷ درصد)

جمعیت فعال اقتصادی: ۸,۹ میلیون

۶,۳ میلیون کارگران استخدام شده ۲,۱ میلیون کارگران آزاد جمعیت بیکار ۴۴۱۰۰۰
(۳,۱ میلیون زنان) ۷۰,۸ درصد (۱ میلیون زن) ۵,۶ درصد

در حالی که گفته می شود زنان در زندگی و جامعه دارای حقوق برابر با مردان هستند اما در واقعیت اوضاع متفاوت است. انجمن زنان تاجر در قزاقستان به حقوق برابر زن و مرد متقاعد شده و می گوید دلیل تفاوت حقوق و مزایای مرد و زن این است که زنان در زمینه هایی مانند آموزش و پرورش و مراقبت های بهداشتی که درآمد کمتری دارند به کار مشغول می شوند.

سهم زنان در زمینه های مختلف اقتصاد	
مراقبت سلامت و خدمات اجتماعی	۷۴,۵٪
آموزش و پرورش	۷۴٪
خدمات تغذیه و مسکن	۷۲,۹٪
فعالیت های مالی و بیمه	۵۹,۱٪
تجارت	۵۹,۸٪
هنر، سرگرمی و تفریح	۵۷,۴٪

کشاورزی	۴۴,۲٪
مدیریت دولتی	۳۹,۳٪

بر اساس گزارش بانک توسعه آسیا در مورد ارزیابی جنسیتی در قزاقستان، این دو بخش (آموزش و بهداشت)، همراه با تغذیه، مالی و بیمه (که در آن سهم زنان بیشتر است)، درآمد کمتری وجود دارد این بخش ها تنها دو درصد تولید ناخالص داخلی کشور را تشکیل می دهند.

زنان در مدیریت کشور (درصد زنان در نهاد های قانونگذاری بومی)	
استان قوستانای	۳۱,۶٪
استان پاولادار	۲۹,۶٪
استان شمالی قزاقستان	۲۸٪
استان آکملا	۲۶٪
استان شرقی قزاقستان	۲۶٪

اگر زنان در امور مدیریتی و دولتی شرکت داشته باشند می توان گفت برابری جنسیتی رعایت شده است. ما شاهد توسعه و پویایی مثبت در امور زنان هستیم، آمارها نشان می دهد ۳۳ زنان در پارلمان قزاقستان فعالیت دارند که این آمار نسبت به سالهای قبل رشد دوبرابری داشته است. طبق فرمان (شماره ۳۸۴) رئیس جمهور قزاقستان، سهم زنان در مقامات اجرایی، نمایندگی و قضایی تا سال ۲۰۲۰ باید ۲۲ درصد باشد، تا سال ۲۰۲۳ - ۲۵ درصد، تا سال ۲۰۳۰ - ۳۰ درصد برسد.

مشکلات شغلی زنان عبارتند از:

۱. کلیشه های فرهنگی و اجتماعی: «نقش اصلی زن خدمت به خانواده و حمایت از شوهر». یعنی زنان باید همزمان که اجتماع فعالیت می کنند، وظایف خانوادگی مانند مراقبت از کودکان را نیز عهده دار باشند.

۲. فرهنگ رایج: «سرکار من زن نیستم، انسان هستم»

انتخاب بین دوراهی خانواده و اجتماع است، یعنی زنان یا باید از مسئولیت های خانوادگی شانه خالی کنند و یا از شغل های اجتماعی کناره گیری کنند و مسئولیت کمتری را در اجتماع پذیرا باشند.

۳. اشتغال زنان در بخش های سنتی. یعنی اشتغال زنان در مشاغلی با درآمد پایین.

دسترسی به تحصیل:

بین دانشجویان مقطع کارشناسی	
پسران - ۴۹,۶٪	دختران - ۵۰,۴٪
بین دانشجویان کارشناسی ارشد	
مردان - ۳۶٪	زنان - ۶۴٪
بین دانشجویان مقطع دکترا	
مردان - ۴۲٪	زنان - ۵۸٪

یکی از موانع اصلی رهبری زنان در جهان دسترسی نابرابر به تحصیلات است. همانطور که می بینیم، وضعیت در قزاقستان متفاوت است. در حالی که دسترسی به تحصیلات آزاد است اما مشکلات عمیق تر که با انتظارات فراوان بوجود می آید خودنمایی می کند. ارزشهای جامعه سنتی قزاقستان با جهت گیری غربی و رشد و خودکفایی حرفه ای زنان عکس یکدیگر هستند. زنان یا باید نقش همسر و مادر را به خوبی اجرا کنند و یا اینکه سعی کنند در کارهای اجتماعی موفق شوند و پیشرفت کنند.

«گروه زنان خلاق و مبتکر» معتقد است که تصویب برنامه ها و قوانین دولتی کافی نیست؛ باید روابط نزدیک بین دولت و نهاد های اجتماعی برقرار شود و اقدامات جهت تغییر تفکر کلیشه ای در مورد نقش زنان صورت بگیرد.

نتیجه گیری:

تهدیدات:

زنان در بخش مدیریت دولتی در اقلیت هستند، به همین دلیل نمی توانند به طور کامل برای ایجاد یک جامعه برابر تلاش کنند. زنان در استخدام و همچنین پیشرفت های شغلی مورد تبعیض قرار می گیرند و معمولاً در تعدیل نیرو اولین اخراجی ها بانوان هستند و این امر ناشی از آشنایی نداشتن آنها نسبت به حقوق خودشان و بی تفاوتی جامعه نسبت به قشر زنان است. باید گفت داشتن تحصیلات عالی تضمینی برای شغل خوب و مناسب برای زنان نیست.

وظایف:

دولت باید سیاست های جدید برابری جنسیتی برای زنان را آغاز و آن را ساماندهی کند؛ به این منظور ابتدا باید سطح آگاهی فرهنگی حقوقی و سیاسی جامعه را افزایش دهد تا برابری زن و مرد در تمام حوزه های زندگی و اجتماعی را شاهد باشیم. برای نتیجه گیری باید بگوییم ابتدا باید قوانین بهبود یابد تا بتوانیم درباره حفظ حقوق زنان و مردان صحبت کنیم.

سازمان های مردم نهاد قزاقستان در حوزه زنان

انجمن زنان بازرگان قزاقستان

انجمن زنان بازرگان قزاقستان یک سازمان دولتی غیردولتی جمهوری خواه است که زنان شاغل در حوزه تجارت جامعه را متحد می کند: سیاست ، مدیریت دولتی ، تجارت ، علم ، آموزش ، مراقبت های بهداشتی ، فرهنگ و سایر زمینه ها. این انجمن بیش از ۱۵۰۰۰ عضو و در کل کشور شعبه گسترده ای دارد .

АССОЦИАЦИЯ ДЕЛОВЫХ ЖЕНЩИН КАЗАХСТАНА

اهداف و وظایف انجمن:

- شکل گیری موقعیت و تصویر بالا از یک زن تجاری ، صرف نظر از زمینه فعالیت و جهت گیری اجتماعی ؛
- تجمیع تلاشهای زنان تجاری با هدف توسعه ابتکار ، کارآفرینی ، نوآوری ؛
- کمک به زنان در جهت گیری اجتماعی و زندگی در شرایط ایجاد جامعه مدنی و توسعه دموکراسی.

[/https://businesswomen.kz](https://businesswomen.kz)

شورای مادران مجمع مردم قزاقستان

شورای مادران مجمع مردم قزاقستان یکی از ساختارهای اصلی مجمع است که تقریباً در همه شهرهای کشور قزاقستان فعالیت می کند.

محرك ایجاد شوراهای مادران ، سخنرانی اولین رئیس جمهور جمهوری قزاقستان-الباسی ، رئیس مجمع مردم قزاقستان نظربایف در ۴ آوریل ۲۰۱۳ در بیستمین جلسه مجمع مردم بود.

در حال حاضر ۱۶ استانی ، ۴۷ شهری ، ۲۷۰ منطقه ، ۱۲۳۹ روستای شورای مادران در مناطق کشور وجود دارد. همچنین ، ۱۰۵ شورای مادران در انجمن های قومی -فرهنگی ، در بنگاه ها - ۳۳ شورای مادران ایجاد شده و فعال هستند. اعضای شوراها زانی هستند که دارای موقعیت های فعال زندگی هستند. البته اینها در

درجه اول مادران دارای فرزندان متعدد ، نمایندگان نهادهای دولتی ، سازمان های مردم نهاد ، انجمن های قومیتی فرهنگی ، روشنفکران علمی و خلاق ، کارکنان موسسات روانشناسی و پزشکی ، واسطه ها و جوانان هستند.

تعداد اعضای شورا دائما در حال افزایش است. در ابتدای سال ، حدود ۱۱ هزار نفر در صفوف آنها بودند.

[/https://assembly.kz/ru/struktury-ank/sovety-materey-pri-ank](https://assembly.kz/ru/struktury-ank/sovety-materey-pri-ank)

سازمان غیردولتی "اتحادیه زنان اندیشه ورز"

حفاظت از منافع خلاق ، صنعتی و اجتماعی ، حقوق و آزادیهای زنان اندیشه ورز ، توسعه سطح معنوی و رفاه مادی آنها.

اهداف اصلی اتحادیه

- افزایش فعالیت اجتماعی زنان.
- ارائه حق دسترسی رایگان زنان به اطلاعات ، مشاوره حقوقی.
- کار در بین زنان برای ارتقاء صلاحیت و فعالیت های اجتماعی.
- کمک متقابل ، همکاری زنان اندیشه ورز
- پشتیبانی از زنان دانشمند و روشنفکران خلاق ، مشاوره.

فعالیت های ما

- اتحادیه فعالیتهای زیر را انجام می دهد
- کمک به توسعه علمی مشکلات موضعی.
- ارتقاء دستاوردهای زنان در زمینه علم و خلاقیت در بین عموم مردم.
- مشارکت نیروهای عمومی برای تقویت و توسعه فرایندهای علمی در جمهوری قزاقستان.
- ترویج توسعه ابتکار ، خلاقیت و نوآوری زنان.
- ارائه کمک به زنان مشغول فعالیتهای علمی.

www.intellectualwomen.freenet.kz

"سازمان ملل متحد- شعبه زنان قزاقستان"

"سازمان ملل متحد-زنان" - یک سازمان ملل متحد است که به مبارزه برای برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان اختصاص داده است. "سازمان ملل متحد-زنان"، حامی حقوق زنان و دختران، برای تسریع پیشرفت در سراسر جهان برای برآوردن نیازهای آنها ایجاد شده است.

قزاقستان از دیرباز سیاستی در زمینه حمایت قانونی از زنان داشته است. قزاقستان اولین کشوری در آسیای مرکزی بود که یک ساختار ملی برای ارتقای برابری جنسیتی ایجاد کرد. در سال ۲۰۱۶، مفهوم سیاست خانواده و جنسیت تا سال ۲۰۳۰ تصویب شد، با هدف جلوگیری از تبعیض بر اساس عدم تعادل جنسیتی و جنسیتی.

سازمان ملل متحد در قزاقستان از موارد زیر حمایت می کند:
تلاش های دولت برای توسعه و اجرای برنامه های ملی و بخشی برای ارائه فرصت های کارآفرینی به زنان از گروه های آسیب پذیر اجتماعی ؛
در اجرای ابتکارات با هدف بهبود محیط اجتماعی و تجاری به نفع زنان آسیب پذیر اجتماعی.

<https://eca.unwomen.org/ru/about-us/about-un-women>

"انجمن بین المللی اکولوژیکی زنان شرق"

انجمن عمومی "انجمن بین المللی اکولوژیکی زنان شرق" (از این پس - MEASW) در سال ۱۹۹۵ در آلمانی ثبت شد و مجدداً در سال ۱۹۹۷ در وزارت دادگستری جمهوری قزاقستان در آستانه ثبت شد.

گروه هدف: جمعیت روستایی - زنان ، جوانان.

هدف از این سازمان: حمایت در زمینه کاهش تغییرات آب و هوا و آگاهی از جنسیت ، معرفی فناوری های خورشیدی در مناطق روستایی جنوب و جنوب شرقی قزاقستان

به مدت ۲۳ سال ، MEAGW سهم بسزایی در شکل گیری و توسعه سازمان های مردم نهاد در جمهوری قزاقستان ، از جمله زنان و جوانان ، با حمایت سازمان امنیت و همکاری اروپا (MEAGW بیش از ۴۳ سازمان مردم نهاد در جمهوری قزاقستان ایجاد کرده است)

نقش زنان در سیاست قزاقستان

۲۲ درصد از کل نمایندگان پارلمان جمهوری قزاقستان را زنان تشکیل می دهند، به عبارتی ۳۴ نفر از نمایندگان زن هستند. در سالهای گذشته تعداد زنان در مجلس ۲۲ نفر بوده است (۱۹٪)

دبیر دولت خانم «گلشارا عبدالحقوا» در کنفرانس بین المللی تحت عنوان «سیاست جنسیتی و خانواده قزاقستان: دستاوردها و چشم اندازها» که به مناسبت بیستمین سالگرد تاسیس کمیسیون ملی امور زنان و سیاست خانواده و جمعیت وابسته به دفتر رئیس جمهور قزاقستان برپا شد شرکت نمودند. ایشان در مراسم افتتاحیه کنفرانس بین المللی بر سخنان آقای «نورسلطان نظربایف» رئیس جمهور نخست قزاقستان تمرکز کردند که زنان نقش مهمی را در شکل گیری و تقویت یک کشور مستقل دارند. او گفت «یکی از اولویت های مهم سیاست دولتی مسائل حفاظت از دوران کودکی و مادر، گسترش حقوق زنان و توانمندسازی آنها است. باید

تاکید کرد که در طی ۲۰ سال فعالیت کمیسیون ملی امور زنان و سیاست خانواده و جمعیت، قزاقستان در مسائل پیشرفت منافع زنان، خانواده و برابری جنسیتی موفق بوده است.»

ایشان خاطر نشان کردند که در این زمان سازمان های قانونی ایجاد شده و قوانین لازم تصویب شده است. در سال ۱۹۹۵ قزاقستان اعلامیه پکن و پلت فرم اقدام برای توانمندسازی زنان را امضا کرد، سپس ابتکارات و اسناد اساسی تصویب شد. در سال ۱۹۹۸ جمهوری قزاقستان به کنوانسیون رفع انواع تبعیض علیه زنان ملحق شد. در سال ۲۰۱۵ به اعلامیه سازمان ملل متحد «تبدیل جهان ما» در زمینه توسعه پایدار تا سال ۲۰۳۰ نیز ملحق شد.

همچنین «برنامه استراتژی برابری جنسیتی اجرا شد و قوانین جنسیتی «در خصوص تضمین های دولتی حقوق برابری و توانائی های برابری زنان و مردان»، «درباره خشونت خانگی» اتخاذ گردید. مفهوم سیاست خانواده و جنسیتی در قزاقستان تا سال ۲۰۳۰ اجرا می شود. در تمام سازمان ها، مسئولان اجرای سیاست های جنسیتی فعالیت می کنند. اخیرا کمیته جوانان و خانواده ایجاد شده است. علاوه براین در تمام مناطق کمیسیون امور زنان فعالیت می کنند.»

خانم گلشارا عبدالحلقوا همچنین در مورد اقدامات انجام شده برای ترویج و پیشرفت نمایندگی زنان قزاق در حوزه سیاست اینطور گفتند «امروزه ۲۲ درصد از کل نمایندگان مجلس زنان هستند، طبق نتایج انتخابات سال ۲۰۱۱ سهم زنان ۱۹ درصد بود». علاوه براین سهم زنان در مصلحت در تمام سطوح نیز ۲۲٪، در منطقه قوستانای به ۳۰٪ می رسد. نمایندگی زنان در احزاب سیاسی از ۳۳٪ تا ۵۷٪ می رسد. بیش از ۱۰٪ زنان در مقامات سیاسی مشغول به کار هستند. سازمان های غیر دولتی در زندگی اجتماعی و سیاسی مردم نقش مهمی ایفا می کنند. در قزاقستان حدود ۳۰۰ سازمان غیر دولتی فعالانه در مسائل مربوط به توانمندسازی زنان مشارکت دارند. در میان آنها اتحادیه زنان کارافرین، انجمن زنان کسب و کار، مشاوره زنان کارافرین، فعالیت های موثری داشته اند.»

ایده ملی زنان قزاقستان در سیاست

افرادی که می خواهند سیاست های جنسیتی و شکل گیری این جنبش را در قزاقستان مورد مطالعه قرار دهند، ابتدا باید به وضعیت گذشته زنان توجه کنند و به این سوال پاسخ دهند که دیدگاه های مختلف نسبت به زنان چیست و پذیرش آنها از سوی جامعه چگونه است؟

قزاقستان به عنوان یک کشور مستقل با اقتصاد رو به توسعه، شرایط حقوقی و اجتماعی به جهان معرفی شده است. گرایش های اقتصادی، بازار و جهانی سازی که دست آورد قرن بیست و یکم است، منجر به پدید آمدن پدیده های نوین اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و روانی در جوامع شده است. به طور دقیقتر می توان به تحولات نقش و جایگاه مردم در جامعه اشاره داشت.

اگر به ظهور این وضعیت توجه داشته باشیم، مهمترین عناصر دست آورد جهانی سازی، اطلاعات بزرگ همراه با فرهنگ ها و اقتصاد بازار است. بدیهی است که کشوری که تازه در راه توسعه گام نهاده است با الزامات و مشکلات فراوانی رو بروست. و از آنجا که قزاقستان کشور جوانی است، از این قاعده مستثنی نیست و با مشکلات بسیاری نیز روبرو است.

در حال حاضر در جامعه، همراه با مسائل اجتماعی، اقتصادی و دینی، شرایط اجتماعی و زندگی مردم، سبک زندگی، گروه های آسیب پذیر جامعه مانند افراد معلول و بازنشستگان، مادران مجرد و بیکار، پناهندگان و آوارگان، کودکان یتیم و رها شده، جنایتگران و قربانیان جرم و جنایت، معتادان به مواد مخدر و الکل روز به روز افزایش می یابد. در میان مسائل فروش کودکان و گسترش فحشا، مسائل مبارزه با خشونت علیه زنان نیز وجود دارد.

در مسئله خشونت علیه زنان عامل جنسیتی با عامل قومیت، وضعیت نژادی یا اجتماعی، فرهنگ، دین، سن، مذهب، طبقه بندی اجتماعی، توانایی کار یا ناتوانی، شهروندی پیوست می شود. گسترش خشونت باعث بحران در جامعه می شود و از امنیت و پیشرفت جهان، دستیابی به صلح و برابری جنسیتی جلوگیری می کند.

پیش از آنکه به سیاست جنسیتی بپردازیم، ابتدا باید ویژگی آداب و رسوم، سنت های ملی قزاقی را یادآوری کنیم. روشن است که در زمان شوروی سابق دختران قزاق هیچ گونه حق و حقوقی نداشتند، آنها از حق تحصیل محروم و عموماً بی سواد بودند. دختران قزاق مجبور بودند با فردی که خانواده برایشان در نظر گرفته بود، در سن ۱۳ سالگی ازدواج کنند، گاهی مشاهده می شد که دختر بچه ۹ ساله را به ازدواج به پیر مرد ۹۰ ساله در می آوردند. به گفته پژوهشگر خانم «ژانظراوا زاویره» که در موضوعات زن و خانواده مطالعات زیادی را انجام دادند، دختران قزاق نسبت به دختران اقوام دیگر (ازبک، قرقیز، ترکمن) آزادانه زندگی می کردند.

سیاست جنسیتی که در قزاقستان وجود دارد برای بهبود وضعیت زنان، از بین بردن نابرابری اجتماعی کمک می کند. افرادی که می خواهند سیاست های جنسیتی و شکل گیری این جنبش را در قزاقستان مورد مطالعه قرار دهند، ابتدا باید به وضعیت گذشته زنان توجه کنند و به این سوال پاسخ دهند که دیدگاه های مختلف نسبت به زنان چیست و پذیرش آنها از سوی جامعه چگونه است؟

همراه با خشونت علیه زنان تبعیض زنان نیز مشاهده می شود. از گذشته های دور زن را نصف جان می نامیدند و براساس آن ارزش یک زن نصف یک مرد می دانستند. همین دیدگاه سبب تبعیض بین زن و مرد بود. از گذشته دانشمندان و سیاستمداران وضعیت نابرابری حقوق زنان را، خشونت و تبعیض نسبت به آنها را با مفهوم «آیا زن انسان است، آیا او جان دارد؟» پنهان می کردند.

دیدگاه نصف جان نیز در آثار دینی و فلسفه مشاهده می شود. سقراط دانشمند بزرگ یونانی درباره بالا بودن ارزش مردان نسبت به زنان نظر داده است. او می گوید سه چیز را باید بخت و خوش شانسی دانست: «یونانی بودن، درنده نبودن و مرد بودن». هدف سقراط از برشمردن این سه مورد بیان جایگاه بالاتر مردان نسبت به زنان بود. او با بیان این موارد راه را برای تبعیض جنسیتی باز کرد. ما قبول داریم که مردان از زنان یک سطح بالاتر هستند، اما این امر باعث نمی شود که زنان مورد خشونت و تبعیض قرار بگیرند.

اصول اساسی سیاست جنسیتی، حقوق برابری و آزادی زنان و مردان بر اساس تضمین قانون اساسی جمهوری قزاقستان است. اهداف سیاست جنسیتی در قزاقستان عبارتند از دسترسی به شرکت در ساختارهای اداری کشور برابر با مردان، ایجاد فرصت های برابر در امور اقتصادی، توسعه کسب و کار و پیشرفت در آن، ایجاد شرایط برای انجام حقوق و وظایف خانواده و رهایی از خشونت.

در نشست هزاره که در سال ۲۰۰۰ برگزار شد، رهبران بسیاری از کشورهای جهان اعلامیه هزاره ی سازمان ملل متحد را تصویب کردند که یکی از هشت مورد آن حمایت از برابری جنسیتی است. در این ارتباط جلسه ویژه مجمع عمومی سازمان ملل متحد «زنان در سال ۲۰۰۰: برابری بین مردان و زنان، توسعه و صلح در قرن ۲۱» اختصاص پیدا کرد ایضاً به دولت هایی که در این جلسه حضور داشتند انجام اقدامات لازم برای تامین دسترسی برابر و مشارکت کامل زنان در تمام حوزه ها و سطوح زندگی پیشنهاد شده بود.

مفهوم سیاست جنسیتی در قزاقستان اصول، اولویت ها و اهداف و وظایف آن را یادآور می شود یکی از اقدامات عملی برای برآورده کردن سیاست جنسیتی، حفاظت از زنان در نهادهای امور داخلی است. قزاقستان تنها کشوری است که این اقدامات و برنامه ها را بین کشور های شوروی سابق انجام داده است. مسئولان این بخش با دفتر دادستانی، وزارت آموزش و پرورش، سازمانهای غیر دولتی همکاری می کنند. برای درک مسائل جنسیتی در کشور، مجموعه آمار سالانه ویژه «زنان و مردان قزاقستان» منتشر می شود. در پارلمان جمهوری

قزاقستان جهت حفاظت از کودکان و زنان گروه نمایندگان مجلس «خانواده» تاسیس شده است که به مسایل حفاظت از سلامت اهمیت بیشتر داده می شود. در این راستا برنامه های دولتی «سلامتی مردم» که با فرمان رئیس جمهور قزاقستان تصویب شد و برنامه علیه ایدز و دیگر برنامه ها جهت حفاظت از سلامتی مردم در حال اجرا است.

در سال ۲۰۰۵ تعداد زنان در خدمات دولتی ۴۹۷۱۳ نفر بوده است (۵۷,۴٪). اما در پست های بالای مدیریت کشور سهم آنها ۱۱ درصد است. در حالی که زنان و مردان حقوق برابر دارند، اما زنان در رده های پایین شغلی کار می کنند. آمار نشان می دهد ۵۰۰ هزار زن مجبور هستند کارهای سخت و زیان آور برای سلامتی را انجام دهند. توسعه کسب و کارهای درخور و شایسته زنان سخت و دشوار است و همین امر باعث گسترش و خشونت و جنایت علیه زنان می شود.

سیاست جنسیتی تنها به زنان مربوط نمی شود و مفهوم آن حل مسایل و مشکلات بدون در نظر گرفتن جنسیت افراد است. امروزه مردان مشکلات فراوانی دارند. در یکی از جلسات کمیسیون ملی مسایل مربوط به سلامت باروری مردان و طول عمر آنها مطرح شده است. در واقع از لحاظ سن، میزان مرگ مردان نسبت به زنان بیشتر است. دلایل این امر مصرف الکل، بلایای مختلف و انجام کارهای سنگین است. بیش از بیست سال گذشته که کشورمان استقلال خود را به دست آورد و به عنوان یک کشور آزاد شناخته شد. در طول این سالها مسایل مهم در کشور حل شد و قزاقستان مشکلات فراوانی را پشت سر گذاشت و موفقیت ها را به دست آورد که مورد افتخار مردم شد.

امروزه کسانی که در صحنه سیاست قرار گرفته اند باید مسئولیت ملی را احساس کنند و اقدامات اصولی برای به وجود آمدن سطح جدیدی از جامعه برای مبارزه با بسیاری از مسایل مانند مبارزه با خشونت علیه زنان را انجام دهند. وظیفه ما نیز این است که با تقویت روحیه وحدت و همبستگی و مبارزه با خشونت علیه زنان در کشور به توسعه پایدار در جامعه کمک کنیم.

تعداد زنان نماینده پارلمان در قزاقستان

ایمان ژوسوپوف، کارشناس موسسه روابط اقتصادی بین المللی در بنیاد اولین رئیس جمهور جمهوری قزاقستان می گوید: "دلایل متعددی برای معرفی این سهمیه ها وجود دارد." اول، قزاقستان با اعلام قصد خود برای پیوستن به ردیف کشورهای توسعه یافته، باید نمایندگی زنان قدرتمند را تضمین کند. بنابراین، قزاقستان کنوانسیون رفع همه اشکال تبعیض علیه زنان را تصویب کرده است. در سال ۲۰۱۹، سازمان ملل متحد به قزاقستان توصیه کرد که مفهوم سیاست خانواده و جنسیت را بازنگری کند تا سهمیه ۵۰ درصد برای نمایندگی زنان در تمام زمینه های زندگی تعیین شود.

تا سال ۲۰۲۰، مجلس های پارلمان جمهوری قزاقستان ۱۰۴ نماینده بود، از جمله ۲۷ زن، به ترتیب، سهم نمایندگان زن ۲۶ درصد است. به گفته موسسه سیاست عمومی، در ماسلیکات ها، به طور متوسط، ۲۲ درصد از نمایندگان زن در کشور - آنها ۷۴۰ عضو از ۳۳۳۵ عضو را به خود اختصاص داده اند. در عین حال، آمار مناطق بسیار متفاوت است. بیشترین میزان مشارکت زنان در ماسلیخات در مناطق شمالی کشور مشاهده می شود: در منطقه کوستانای - ۳۱,۲۳ درصد، در منطقه پاولودار - ۲۹,۱۳ درصد، در منطقه قزاقستان شمالی - ۲۸,۵۷ درصد. کمترین نرخ در مناطق جنوبی است. در منطقه ترکستان، سهم زنان - معاونان ماسلیخات ۵,۲۴ است. در شهر شیمکنت و منطقه کیزیلوردا - به ترتیب ۱۰,۳۴ و ۱۴,۲۹ درصد است.

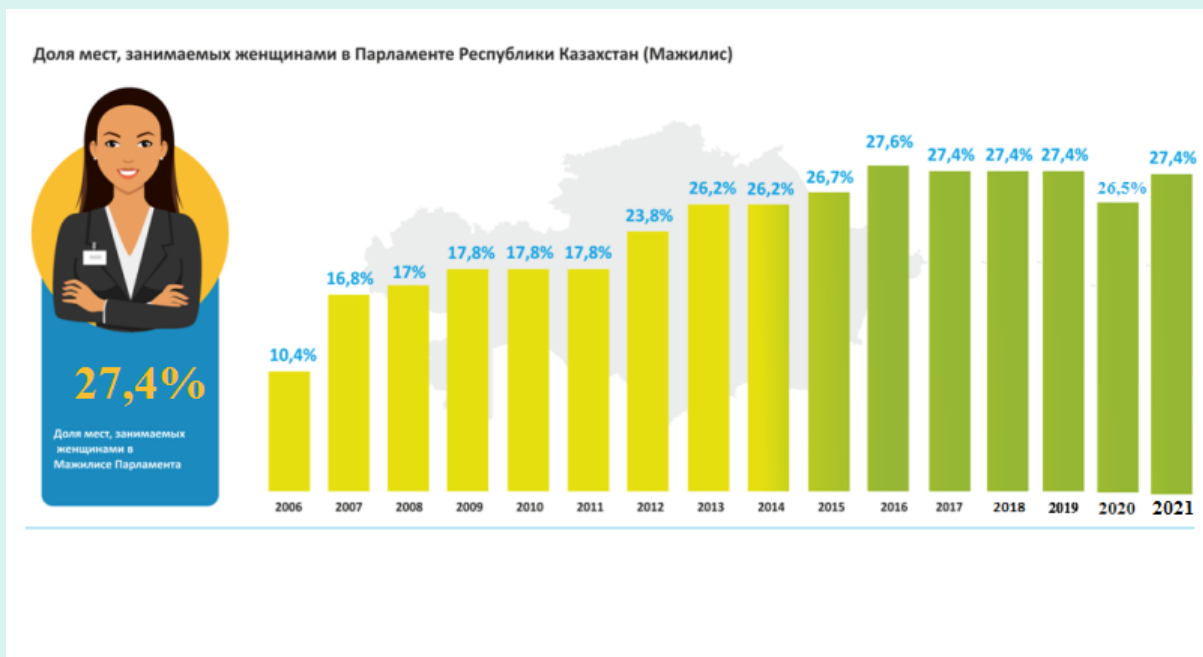
چرا زنان در اداره کشور سهم ناچیزی دارند؟

سهم زنان در میان مشاغل سیاسی و دولتی به سختی حدود بیش از ۱۰ درصد می رسد. تعداد زنان در پستهای بالای دولت اندک است.

در پایان ماه آوریل سال ۲۰۱۸ برای پست معاون وزیر ارتباطات و اطلاعات قزاقستان خانم «نورگل ماوبرلینوا»، خانم «دانا ژونوسووا» و خانم «مدینه ژونوسبکوا» به عنوان معاونان وزیر اقتصاد ملی تعیین شدند. انتخاب دو معاون زن در وزارت کشور به موضوع بحث برانگیز در اینترنت و شبکه های مجازی تبدیل شد. برخی از کاربران Facebook سن پایین و جوان بودن معاونان انتخابی را مورد بحث قرار می دادند. خبرنگار خانم «آیگل عمراوا» معتقد است روی کار آمدن زنان برای اداره کشور، بسیار پسندیده و صحیح است. در مصاحبه با خبرنگار رادیو آزادی اظهار داشت که «در قزاقستان تعداد زنان نسبت به مردان بیشتر است، اما در امور اداره کشور تعداد آنها کم است».

اگر بخواهیم دولت قزاقستان «در لیست ۵۰ کشور پیشرفته جهان» قرار داشته باشد، باید زنان را نیز در رده های مدیریتی به کار بگیرد. زنان در کشورهای اروپا پستهای بالای مدیریتی را در اختیار دارند. علاوه بر این تعداد خانم ها در ریاست مدیریت کشور نیز زیاد است. چرا بانوان در قزاقستان نمی توانند به عنوان نخست وزیر و یا ریاست پارلمان مجلس یا مجلس سنا انتخاب شوند و یا تا به حال هیچ زنی به عنوان استاندار در قزاقستان انتخاب نشده است؟

خانم آیگل معتقد است از آنجایی که تقسیم بندی بودجه به عهده استانداران است، پس استانداری پست بالای مدیریتی به شمار می آید، برای اداره ی استان ها نمی توان به زنان تکیه کرد. با این حال خانم آیگل به این نکته توجه دارد که برخی از زنان در قزاقستان در پستهای مدیریتی مهم مشغول به فعالیت هستند. به عنوان مثال در پست وزیر کار و حفاظت اجتماعی جمعیت بیشتر زنان تعیین می شوند. این وزارتخانه به طور مستقیم با مسئله اجتماعی جمعیت کار می کند.

سهم زنان در مجلس پارلمان جمهوری قزاقستان (از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۲۱)

از نظر ایشان زنان قادر به حل مشکلات اجتماعی و مسایل اختلافات هستند. ایشان برای نمونه از خانم «روزا اتومایوا» نام بردند که بعد از برکناری آقای «قرمانبک باقی اف» رئیس جمهور قرقیزستان برای مدتی به طور موقت وظایف رئیس جمهور را بر عهده گرفتند و افزودند این یک نمونه واضح از این واقعیت است که در آسیای میانه زنان می توانند قدرت را در دست بگیرند و به خوبی مدیریت کنند.

موانع فعالیت زنان:

همچنین خانم «باخیت تومانووا» که در سال ۲۰۰۰ به عنوان معاون استاندار در استان پاولودار مشغول به کار بودند، می گویند که در قزاقستان به زنان در اداره کشور اعتماد نمی کنند. خانم تومانووا که بعد از پیوستن به جنبش «انتخابات دموکراتیک قزاقستان» در سال ۲۰۰۱ نظرات حزبی خود را ابرار داشتند، از سمت بالای مدیریت خود برکنار شدند. ایشان می گوید «انتخاب زنان برای پست های بالا فقط به این دلیل است که این امر در زمان شوروی سابق، وجود داشته است. از نظر ایشان باید تغییراتی در قوانین انتخاباتی صورت بگیرد تا زنان بتوانند در امور اداره کشور مشارکت بیشتری داشته باشند.

خانم تومانووا گفت در ساله ۱۹۹۰ در انتخابات شرکت داشته اند که دو زن و سه مرد از یک منطقه کاندید انتخاباتی بوده اند. در آن زمان انتخابات عادلانه برگزار می شد، اما به تدریج حق کاندید شدن برای زنان لغو شد و این امر مانع بزرگی برای فعلیت زنان شد.

خانم باخیت تونانووا معتقد است که «باید نه تنها نمایندگان پارلمان را انتخاب کرد، علاوه بر این استانداران و شهرداران نیز باید انتخاب شوند. وقتی که انتخابات شفاف برگزار می شود، زنان در مشاغل و پست های اداری کشور نامزد می شوند. باید بدانیم امروزه ریاست کشور کسانی را که دوست دارد تعیین می کند».

-مثلا نورسلطان نظربایف خانم «تامارا دوسینووا» وزیر کار و حمایت اجتماعی جمعیت را فقط با یک سوال از کار برکنار کردند «آیا ایشان از کار خسته شده اند؟». خانم دوسینووا به عنوان معاون استاندار، وزیر وزارتخانه فعالیت داشتند و اقدامات ارزنده و جدیدی را آغاز کرده بودند. این در حالی بود که نظربایف می توانست خانم تامارا دوسینووا را به عنوان استاندار انتخاب کنند تا کارها و اقداماتی را که آغاز کرده بودند ادامه دهند، اما ایشان را برای کار در حزب تعیین کردند. در ماه فوریه سال ۲۰۱۸ خانم تامارا دوسینووا از پست وزیر برکنار شد و به عنوان منشی حزب «نور-اتان» انتخاب شدند.

سهم زنان در مدیریت کشور:

در سال ۱۹۹۸ در کشور قزاقستان کمیسیون ملی امور زنان و سیاست خانوادگی - جمعیتی تاسیس شد که هدف آن حفاظت از منافع خانواده و ایجاد شرایط لازم برای مشارکت زنان در زندگی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور است. کمیسیون شامل زنان در پست های بالای و نمایندگان انجمن های عمومی است. براساس اطلاعات ارائه شده، در حال حاضر زنان ۲۲ درصد از کل نمایندگان مجلس را تشکیل می دهند، یعنی در مجلس فعلی زنان دو برابر بیشتر از سال ۲۰۱۱ هستند با این حال باید بدانیم در تمام سطوح حضور زنان ۲۲ درصد افزایش یافت. دبیرخانه کمیسیون می گوید: "قزاقستان قصد دارد تا سال ۲۰۳۰ این رقم را تا ۳۰ درصد افزایش دهد."

براساس آمار کمیسیون، در سال ۲۰۱۷، سهم زنان در میان مقامات دولتی و سیاسی به ۱۰,۱ درصد رسید. سهم زنان در میان کارمندان دولتی بخش "الف" ۱۴,۸ درصد و بخش "ب" - ۵۵,۹ درصد است. براساس آمارها، نه نفر از ۸۰ معاون استانداران در استانها زنان هستند. در قزاقستان از ۲۰۱ مدیر منطقه فقط پنج نفر از آنها زن هستند. در کشور حدود ۶۰۰ معاون استاندار وجود دارد اما ۸۷ نفر از آنها زن هستند نیز ۳۴۸ نفر از ۲۳۸۹ رئیس شهرستان و روستا ها زنان هستند. در میان استانداران ۱۴ استان و شهرهای مهم همچون آستانه و آلماتی زن وجود ندارند. در سال ۲۰۰۹ قانون «در باره تضمین حقوق و فرصت های برابری زنان و مردان» تصویب شد.

رویداد های مناسبی در زمینه خانواده و زنان

"روز زنان"

روز جهانی زن تعطیلی است که همه ساله در ۸ مارس در تعدادی از کشورها به عنوان "روز زن" جشن گرفته می شود. از نظر تاریخی ، این روز به عنوان روز همبستگی زنان در بسیاری از کشورها در مبارزه برای حقوق برابر و رهایی ظاهر شد .

"روز خانواده"

قزاقستانی ها روز خانواده را هر دومین یکشنبه سپتامبر جشن می گیرند. این تعطیلات در لیست تعطیلات جمهوری ما در سال ۲۰۱۳ قرار گرفت. با فرمان اولین رئیس جمهور جمهوری قزاقستان - الباسی نورسلطان نظربایف ، تعطیلات جدیدی تعیین شد. تاریخ این تعطیلات به سال ۲۰۰۹ برمی گردد ، زمانی که کمیسیون ملی زنان و خانواده و سیاست های جمعیتی این کشور ابتکاری را برای ایجاد روز خانواده در قزاقستان در ۱۵ مه ارائه کرد.

روز مادر در قزاقستان هر ساله در سومین یکشنبه ماه سپتامبر جشن گرفته می شود. اگرچه سنت تجلیل از مادران زن در این کشور چندین سال وجود داشته است ، اما این تعطیلات به تازگی به طور رسمی تأسیس شده است..

"روز مادر"

روز مادر در قزاقستان همه ساله در سومین یکشنبه ماه سپتامبر جشن گرفته می شود. اگرچه سنت تجلیل از مادران زن در این کشور چندین سال وجود داشته است ، اما این تعطیلات به تازگی به طور رسمی به تعطیلات رسمی اضافه شده است .

پایان